

ש' בין טוב ובין רע' פירושו דבר שיש בו חילוק בין טוב לרע, בין טוב לרע' מפָעֵי ליה – הוה צריך להיכתבו, ואז היה משמעו דבר שיש בו חילוק בין טוב לרע, אבל בין טוב ובין רע, משמע אחד טוב ואחד רע' דהינו שם שום ואין חילוק ביניהם. אמרת הגמרא: **קשייא** – אכן קשה הדבר.

הגמרא בבייה בריתא להקשוט על דברי רבי יוחנן: **מיותיבי**, שניינו בבריתא, קדשים שמתו, אם היו קודם שמתו **תמיין**, יקברתי, שכן שחיו רואים להקרבה, גזרו בהם חכמים שליא יפרדו, משום מעלהם. ואם קודם שמתו היו **בעלי** מומין יפרדו, יבולמים לפורתם אך לאחר מיתה, שאינם עריכים העמלה והערכה. אמרת הבריתא, בפה **בקדרשי** מובהט, אבל **בקדרשי ברק הפיט**, בין אם קודם שמתו היו **תמיין**, ובין אם קודם שמתו היו **בעלי** מומין, יקברו, ואית אפשר לפורוטם, **רבי שמעון אומר**, כיון שקדשי בדק הבית עריכים העמלה והערכה. **רבי קרייזי** בפרק הפיט, שנייהם אם קודם שמתו היו **קשייא** מובהט, ואחר קדרשי בדק הפיט, שנייהם ראי מובהט, יפרדו.

אמורת הגמרא: **תויבותא דרבבי יוחנן מרישא** – קשה על דברי רבי יוחנן מהירושא של הבריתא, שמבואר בדברי חכמים שבמהמה של קדרשי זוחבת, אם הדיא בעלת מום, יכולים לפזרותה, ואני צירכה העמלה והערכה, ומוכח שמה שאמרו חכמים במונח שעריך העמלה והערכה, אין זה אלא בבחמה של ברק הבית (בדברי ריש לקיש). מתרצת הגמרא: **אמר לך רבבי יוחנן – יש לרבי יוחנן לומר מיעיקרו** – בהמה שהיתה בעלת מום קודם שחקדישה, שבבמהמה זו גם חכמים מודים הגמרא: **הבי נמי מסתפרא** – קר גם מסתבר לומר, שהבריתא מודרכת בבחמה שהיתה בעלת מום קודם שחקדישו,

ראי תימא – שהרי אמר שהריה שהבריתא מודרכת ב**בשׂקרים** הקריעין את מומן – שנעשהה הבחמה בעלת מום רק לאחר שחקדישהו, ומה שאמרו חכמים שבבמהמה של קדרשי מובהח שהיה בעלת מום תפודה, הוא מושם שבבמהמה של קדרשי צירכה העמלה והערכה, אין הוא מושם שסבירו שמיון שיבור שבבמהמה של **לייפלונג רבוי שמעון עלה** – היה צירך רבי שמעון שיבור שבבמהמה של קדרשי מובהח צירכה העמלה והערכה, לחילוק על דין זה, ולומר שאף בעלת מום תקבר, ואילו בבריתא אמר רבי שמעון **שבבעל מומין יפרדו**. **אללא לאו שמע מגה** – אלא ודאי מוכח מזה, שמה שאמרו בבריתא שבעל מום יפרדה, הינו **בעל מום מיעיקרו** – בהמהמה שדייה בעלת מום שחקדישה, ובזה אף רבי שמעון מודה שאינה צירכה העמלה והערכה.

מקשה הגמרא: **אללא**, לאחר שחוכחנו מודרכיו רבי שמעון שודאי בעל מום שנאמר בבריתא, הינו בהמה שהיתה בעלת מום קודם שחקדישהו, **לימאתו תויוינו תויובתו דריש לקלש** – האם נאמר שהודיה המכאנ קושיא על ייש שאמר שלעדות החכמים קדרשי מובהח אינם עריכים העמלה והערכה, והרי יש לדליק בבריתא שודוקא מושם שהיתה בעל מום קודם לחקדישה لكن אמרו חכמים תשפדרה, אבל אם נעשתה בעלת מום לאחר שחקדישה אף לחכמים תקבר, והינו מושם שחקדשי מובהח צירכה העמלה והערכה, ודלא כריש לkish. מתרצת הגמרא: **ריש לךיש מוקים לה** – מעמיד את ריש לkish, עתה הגמרא מבארת את שיטת רבי יוחנן ולשיטת ריש אמר רב, **מאי טעםא דרבבי שמעון**, **דאמר קדרשי ברק הפיט לא** – בכל העמלה והערכה, וקדרשי בדק הפיט לא – בין בבחמה צירך העמלה והערכה, **יבנ נני** בברגניריה – בסדר הבריתאות שלו, שככל דבר שחקדיש ציריך העמלה והערכה, **ואפללו קיה** – ואפללו עופות בגן אוזדים ורגנוגלים שאינם אואים להקרבה, ודאי שבבעל מום מיעיקרו ציריך העמלה והערכה, ולדבריו קשה, **וחתבב** – והרי נאמר **'אותה**, ומה בא פסק והלמעט. אמרת הגמרא: **קשייא** – אכן קשה הדבר.

עד כאן ביארא הנמרא את דעת רבנן לשיטת רבי יוחנן ולשיטת ריש לkish, עתה הגמרא מבארת את שיטת רבי שמעון: **אמר רב יהודה אמר רב, מא טעםא דרבבי שמעון**, **דאמר קדרשי מובהח הוי בכל העמלה והערכה, ואילו דרב שחקן בו הדין בין טוב ובין רע**, – בין בבחמה תמיינהה בעלת מום, **הוי אומר זה קדרשי מובהח**, שהיה בדק הבית אין חילוק בין בבחמה תמיינהה לבין בעלת מום, **דאמר קרא –** ונאמר על קר בפסק, **'אותה**, ומה בבחמה זו יש לדריש שrok בבחמה זו שדריב בה הפסוק, נאמר הדין שחקדיש העמלה והערכה, **ולמעוטי** קדרשי בדק הפיט שבבם אין ציריך העמלה והערכה.

מקשה הגמרא: **אי הבי** – אם כן, שטעמו של רבי שמעון הוא משום

18

יום שבת קודש א' ניסן ה'תשע"ב

מצוות עשה ה.

המצוות החמישית – היא האזוי שגצטונו לעבדו יתעללה. ובקפел האזוי הנה בפה פעים ואמר "ועבדתם את ה' אליהיכם" (שםות כב, כה); ואמר "ויאתנו תעבדו" (דברים יג, ח); ואמר "ויאתנו תעבד" (שם ו, יג); ואמר "ולעבדו" (שם יא, יג). ואך-על-פי שם האזוי הנה הוא מן-האוזונים הפליליים – כמו שפראנו בכלל (בשורש) קרביעי – הרי יש בו ייחוד, כי הוא צווי על התפללה. ולשון ספרי (דברים יא, יג): "ולעבדו – זו תפלה". ואמרו עוד: "ולעבדו – זה פלמוד". ובמונתו של רבינו של רבי יוסי הגלילי אמרו: "מנין לעקר תפלה בתוך המצוות? מהכא (מכאן): אתה אליהיך תירא ויאתנו תעבד" (שם ו, יג). ואמרו: "עבדתו בתורתו, עבדתו במקדשו" – בלוור ישים מטרתו להתפלל בו (במקדש) ונכחו (או לנגרו) כמו שפרא שלמה ("ויהתפללו אל-המקום הזה", הבית הזה" (מלכימ"ח, כט, לה, וברברי הימס"ב ה, יט)).

19

כלומר: תקנו ומניין בזמני ההקרבה. ומצוות זו אין הנשים פוכות בה".
 1 המצוות החמישית – היא האזוי שגצטונו לעבדו יתעללה.
 2 ובקפел האזוי הנה בפה פעים ואמר "ועבדתם את ה' אליהיכם" (שםות כב, כה); ואמר "ויאתנו תעבדו" (שם ו, יג, ח); ואמר "ויאתנו תעבד" (שם ו, יג); ואמר "ולעבדו" (שם יא, יג). ואך-על-פי שם האזוי הנה הוא מן-האוזונים הפליליים – כמו שפראנו בכלל (בשורש) קרביעי – הרי יש בו ייחוד, כי הוא צווי על התפללה. ולשון ספרי (דברים יא, יג): "ולעבדו – זו תפלה". ואמרו עוד: "ולעבדו – זה פלמוד". ובמונתו של רבינו של רבי יוסי הגלילי אמרו: "מנין לעקר תפלה בתוך המצוות? מהכא (מכאן): אתה אליהיך תירא ויאתנו תעבד" (שם ו, יג). ואמרו: "עבדתו בתורתו, עבדתו במקדשו" – בלוור ישים מטרתו להתפלל בו (במקדש) ונכחו (או לנגרו) כמו שפרא שלמה ("ויהתפללו אל-המקום הזה", הבית הזה" (מלכימ"ח, כט, לה, וברברי הימס"ב ה, יט)).
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58

המשך ביאור למס' תמורה ליום שני עמ' א

דריש לكيיש – האם נאמר שתודה מכאן קושיא על ריש לקיש שאמר שלדעת חכמים קדרי מובה אינן צרכיהם העמודה והערכה, שהרי יש לדליק בבריתא שמדובר במסום שהיתה בעלת מום קודם להקדישה לבך אמרו חכמים שתפדה, אבל אם נעשתה בעלת מום לאחר ריש שהקדישה אף לחכמים תCKER, והינו משומש שקדשי מובה צרכיהם העמודה והערכה, ושלא כריש לkish. מתרצת הגمرا: אמר לך ריש לKEYSH – יש לריש לתרץ ולומר לך, דהכא במא עסקין – שכן בבריתא, ומה מודורה, בשקרים הקיישן את מיטן – שהקדישה בשתייה תמיימה, וכפי שביברנו בתחליה, שתמיימים יקבעו ממש גוררה, ובועל מומין יפדו משומש שלבנן אין צריך העמודה והערכה. שאלת הגمرا: אם כן קשה ומה שהוכחה הגمرا לעיל ב'הכי נמי מסתברא', ניפליג רבי שמעון עלה – שרבי שמעון יחולק גם בקדשי מובה, שהרי לדבורי הכל רבי שמעון סבור שבמה שקדשי מובה צריכה העמודה והערכה, והיה צריך לומר שבקדרשי מובה אף בעלת מום תCKER, ונמה שאמר שבעלת מום תפדה, מובה שהבריתא מדוברת, כשהיתה הבמהה בעלת מום קודם שהקדישוה. מתרצת הגمرا: אמר לך ריש לKEYSH – יש לריש לkish לענות ולומר לך, הבי נמי דפלייג רבי שמעון – שבאמת חולק רבי שמעון אף על דין זה. דהיו שרבינו הבביה את מה שנהולק על כל מה שאמר לנו מא, אלא שוחכיה עלי בקדשי ברוק הבית, נחלה עלי אף בקדשי מובה. ורק לפאי האופן שנריה ריש לKEYSH – יש לתרץ כן, אבל באופן שהביהה הגمرا בבריתא זו לעיל, לא היה אפשר לתרץ כן, כיון שאמר שם רבינו שמעון בפרק שקדשי מובה בעלי מומיין יפדו. שנינו בבריתא אמר ליה רבינו רמיה לרבוי זורה, לריש לKEYSH ראמר שלרבנן קדרשי מובה לא היו בכלל העמלה והערכה, וקתיי – ושנינו בבריתא שקרים מובה שמעון,

אמורים' הפרק, ודרכי רבי שמעון נשנו בסתם ולא נכתב מה סובר בקדשי מובה, וכל מותיב מפכילה**אחריתו** – ובר הוכיח על רבי יוחנן מאורתה ברייתא אחרת, שנינו קדרים שמתה, בין אם היו קודם שמו **המפני**, ובין אם היו **בعلמי מומיין**, קברו, ואיל ואפשר לפזרותם בין שעריכים העמודה והערכה בפדיונים. [במה **ברבים** אמורים שאף אם קודם שמו היו בעלי מומיין יקברו, בבקרשוי בפרק הבית, אבל בבקשרים – בקדשי מובה, יפדו, משומש שקדשי מובה אין צרכיהם העמודה והערכה]. רבי שמעון אוטר, בקדשי בדק הבית, **תמיימים יקברו ובעל מומיין יפדו**, שאין בהמה של בדק הבית צריכה העמודה והערכה. **תמיימת דרבוי זורה** – ולכאותה קשה על דברי רבי יוחנן מהיפא של הבריתא, שכן מבואר בבריתא שחכמים סוברים שקדשי מובה אינם צרכיהם העמודה והערכה.
 1 מתרצת הגمرا: אמר לך ריש לKEYSH – יש לרבי יוחנן לומר לך, הכא במא עסקין – כאן בבריתא במנה מדובר, **בבעל מום מעיקרו** – בבהמה שהיתה בעלת מום קודם שהקדישוה, אמורת הגمرا: **הבי נמי מודים שאינה צריכה העמודה והערכה**, שהבריתא מודרכת בהמהה מסתברא – כך גם מסתבר לומרה, שהבריתא מודרכת בהמהה שיזירתה בעלת מום קודם שהקדישוה, **ראי תימא** – שהרי אם אמר שיזירתה בעלת מום קודם שהקדישוה, שזירתה הבמהה של מודים שאינה צריכה העמודה והערכה, שזירתה הבמהה של קדרשי מובה צריך עלי בקדשי ברוק הבית, נחלה עלי אף בקדשי מובה – שנשתתה הבמהה בעלת מום רק לאחר שהקדישוה, ומה שאמרנו שבמהה של קדרשי מובה צריך העמודה והערכה בעלת מום תפדה, הוא משומש שבמהה של קדרשי מובה אינה צריכה העמודה והערכה, ניפליג רבי שמעון עלה – היה צריך רבינו שמעון שסביר שבמהה של קדרשי מובה אף בעלת מום והערכה, לחולק אף על דין זה, ולומר שבקדרשי מובה אף בעלת מום תפדה, שהוא שארה שארה צריכה העמודה והערכה, ובזה אף יפדה, הינו שארה שארה צריכה העמודה והערכה, ובזה אף רבינו שמעון מודה שארה צריכה העמודה והערכה. מתקשה הגمرا: אלא, לאחר שהוכחנו שוראי בעל מום שנאמר בבריתא, והינו בהמה שהיתה בעלת מום קודם שהקדישוה, **לטמא תמיימת דרבוי זורה**

אם היו קודם שמתו בעלי מומין, יפדו – צרכיהם לפדרותם, ומוקמינו לה – ולדברי ריש לקיש מעמידים את הביריתא, באופן שקרים הקיישן את מומן, שהלה עליהם קדושת הגות, ומאהר שמתו ואסורים באכילה, בהכרח שפודים אותו כדי להאכלים לבלבם, ואם כן לכארה שמען מניה – יש להוכיח מכאן שפודין – ומתור לפדורות את הקרים לתוכנן לבלבם.

דוחה רב זירא: **נכא גמא עפקיין** – כאן בבריתא במה מודובר, בשער על איסור מעלה ושותפן, והינוי, מה שאמרו בבריתא שמותה, אין הכוונה שמתו מעצם שנעשה בלילה, ואסורים הם באכילה, אלא הכוונה שמתו על ידי שחתם. בתרנייא – כמו ששתנו בבריתא, כל הקרים שנפל בלילה מום ושותפן, רב פאר שודן, אמר יקברג, שבר כרב שמען שקדשי מובה צרכיהם העמדה והערכה, וחכמים אמורים יפדו, שאים צרכיהם העמדה והערכה. הגמורא מבארת מודוע אין פרידן בתמימים שמותה: אמר ליה רב רומייה לרבי זירא, לרבי שמעון דאמר במשנה לעיל כי, שקרים בדק הפיטת לא היו בכלל העמדה והערכה, ולכן יפדה, אמראי – מודוע אמר בבריתא לעיל (ע"א) שקדשי בדק הבית שמותה כשם תטמים יקברג, והלא מאחר שעאים צרכיהם העמדה והערכה לא כארה צרי לפדורות לאחר מזווהה. משיב רב זירא, מה שאמר רב זירא שממען שיקברו, הוא מושם דחו לתקרבה – שהיה ראויים להקרבה. בתרנייא – וכמו ששתנו בבריתא, שמתפקידים תטמים שהם ראיים להקרבה לדורות בדק הפיטת, בשחן נפרדי, אין נפרדי אלא למופצה – להקרבים לקרבן, לפי שבל הראוי למופצת איינו יוצאת מופצת לעולים – בהמה הרואיה להקרבה שהוקראה, כי אפשר שלא להקרבה, ואף אם הקדישה רק לבדק הביט. ובין שהוא מיועדים למחבב שעודם חיים, עשו בהם חכמים מעלה, שאם מות יקברו.

הגמורא מקשה על דברי רב יוחנן ממשנה: אמר ליה רב פפא לאפני, ואמר ליה – וש אמרו שאמר בן רב פפא [רבא, ליבי יותנן רמנוקים ליה – שמעמיד את מה שאמרו בבריתא שבעל מומין יפה בבעל מום מעירקו – שהיה בעל מום קודם שהקדישה, משום קר לא חלק רב שמען על דין זה, לדבריו בולע עלי מא סבירא להו – בין רבנן ובין רב שמען סוברים בבעיל מום מעירקו ולא – וכי חכמים לא סוברים בבעיל העמדה והערכה, והתnen בבכורות כי, כל הקרים מום והצרך והערכה והערכה, שליא יכולת לחול עליהם קדושת הגות, שקרים מום קבוע להקדשין, שלא יכולת לחול עליהם קדושת הגות, אלא קדושים לדמייהם, שיכברו ויביאו בדמייהם קרבן, ונפרד, תיבין בביבה – שאם ילוד לאחר שנפדו, הولد קדוש בקדושת בכור, ובפטנות – שאם שטם חיב ליתן לבן את הורע לחיים וקביה, כמו בכל חולין, וויאן חולין לחולין לגמרי אף ליוויל ולעד – שהיה מותר לגוזו את צמרים, ולבודר בהם, וולין ותלbin מותר לאחר פרידון. והשותפן בחוץ אף קודם פרידון פטור מהונוש של שוחט קדשים בזרע, ויאן עישין תמורה – שאם אמר על בהמה של חולין שתהיה תמורה בהמה זו, לא יכולה קדושה על הבמהה של חולין. ואם מתו קודם שנפדו, יפדו לאחר שמותו, שעאים צרכיהם העמדה בטומאה או בנותר שדינים בשရיפה, גורו לשרפם, כדי שלא יבואו לומר שא קדשים שנפלו יקברו. ובן היה שנטחה בערוה גורו עליה שתישרף.

ואלו הן הנשרפין – הדברים שאסורים בהנהה וצריך לשרפם. חמץ בעורה ואין מכךרים בהם אם חולין או שדים קדשים שנפלו בעיטה או שערת שדינים בשရיפה, גורו לשרפם, כדי שלא יבואו בפקח ישרף, ותרומה טמאה. והעරלה, וכלאי הדרם – שורע חיטים או שעורים בכרם. מוסיפה המשנה: בערלה וכלאי הכרם, את שדרון לשוף ישרוף, בגן אוכלו או שמן שיש אפרות לשרפם, און קיים בו מצות שריפה, ואת שדרון להקבר – אבל משקין שאין דרך לאבון בשရיפה אלא בקברה, יקבר.

מוסיף התנא לבאר, שאמנים ותרומה טמאה נמנית ביחד עם אותם החביבים שריפה, מכל מקום חולקה מותם בפרק שמותר להנות ממנה בשעת שריפה: ומדליקין – מותר להדליק כדי להנות בפת ובჭון של תרומה טמאה.

כל הקרים שנחתו על מנת לאכלם חוץ לומין – לאחר החון שנותר לאוכלים, תרי אלו ישרפו. אמר ליה – השיב אבי או רבא, לרבי פפא, מאן חכמים – מי הם החכמים שאמר רב, שהם סוברים שאם מום שהיה בעל מום קודם שהקדשו צירק העמדה והערכה, תנא רב לוי – התנא של

62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121

66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121